

ФЕДОРЕНКО І.О., викладач,

АЛЕКСЄЄВА А.А., студентка 3 курсу

ВСП «Козелецький фаховий коледж ветеринарної медицини Білоцерківського національного аграрного університету», с-ще Козелець

irafedorenko7716@gmail.com

СЕЧОКАМ'ЯНА ХВОРОБА – НАЙПОШИРЕНІША УРОЛОГІЧНА ПАТОЛОГІЯ У КОТІВ

Встановлено, що сечокам'яна хвороба у котів є досить поширеною урологічною патологією. Так, за 2024–2025 рр. у ветеринарній клініці "АКула" (м. Чернігів) серед хвороб сечовидільної системи найбільш часто реєструється уrolітіаз (було діагностовано в 114 клінічних випадках), що склало 66% урологічних патологій.

Ключові слова: сечокам'яна хвороба, уrolіти, коти.

За останні десятиліття спостерігається тенденція до зростання кількості випадків сечокам'яної хвороби, що можна пов'язати зі зміною етіологічної структури уrolітіазу у котів: раніше переважали струвітні уrolіти (магній-амонійфосфатні), то на сьогодні дедалі частіше виявляються кальційоксалатні. Така тенденція зумовлена зміною харчування, віковими та метаболічними факторами.

Сечокам'яна хвороба (уролітіаз) – це патологічний стан, що характеризується утворенням мінеральних конкрецій (уролітів) у різних відділах сечовидільної системи: нирках, сечовому міхурі, сечоводах, сечівнику. Це одне з найпоширеніших захворювань нижніх сечових шляхів у котів, яке супроводжується дизурією, гематурією, обструкцією сечовидільних шляхів та погіршенням загального стану тварини [1].

Основними типами уролітів у котів є кальційоксалат (CaOx) і струвіт ($\text{MgNH}_4\text{PO}_4 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$). Менш поширеними є урати, цистинові та змішані камені. Формування уролітів пов'язане з перенасиченням сечі відповідними іонами, зміною рН, дефіцитом інгібіторів кристалізації та наявністю матриксу (органічних білкових структур, що сприяють осадженню кристалів). Серед факторів ризику виділяють наступні: вік, стать, порода, дієта, інфекції сечових шляхів, метаболічні та системні чинники.

До захворювання більш схильні коти наступних порід: персидська, сіамська, картезіанська, бірманська та мейн-кун будь-якого віку, але частіше це кастрати другого-третього років життя. У кастрованих котів сечовиділення відбувається рідше, що сприяє накопиченню кристалів. Некастровані тварини хворіють рідше [2, 3]. Все частіше трапляються летальні випадки серед котів із цією патологією, тому залишається актуальним удосконалення існуючих методів діагностики, лікування і профілактики захворювання, що потребує продовження досліджень етіології, патогенезу та розробки більш ефективних лікувально-профілактичних підходів до сечокам'яної хвороби котів [4].

Метою нашої роботи було дослідити поширеність сечокам'яної хвороби, дати порівняльну характеристику щодо вікової і породної захворюваності у котів та ефективності медикаментозного лікування за даними реєстрації хворих у ветеринарній клініці "АКула" м. Чернігів.

Результати досліджень. Проаналізувавши матеріали звітності клініки "АКула", записи в електронному журналі реєстрації хворих тварин із використанням електронної програми «JetVet», а також, враховуючи дані особистих спостережень, нами встановлено, що за період із 2024 р. до листопада 2025 р. було зареєстровано 114 клінічних випадків сечокам'яної хвороби у котів. Із них 83 випадки кастрованих котів, 21 випадок – некастровані. З кастрованих котів медикаментозно пролікувалися 16 гол., хірургічно – 15 котів. Із некастрованих достатньо для ефективного лікування було застосування лише консервативних методів (у 14 випадках), потребували хірургічного втручання – у 69 випадках. Щодо породної схильності – найчастіше пацієнтами були коти сіамської, персидської породи та мейн-куни віком від одного до п'яти років. Таким чином, відсоток захворюваності некастрованих котів виявився значно більший (72%) порівняно з випадками кастрованих (18%). При цьому у 73 % випадків консервативне лікування виявилось недостатнім і пацієнтам проведено хірургічне лікування.

Клінічний випадок 1: пацієнт кіт Марсик (порода «Мейн-кун») (рис.1). У результаті проведеної цистотомії було видалено два уроліти діаметром 4 і 5 мм (рис. 2).

Рис. 1. Пацієнт Марсик

Рис. 2. Уроліти (кальцій – оксолати)

Клінічно у kota проявлялись часті безрезультатні спроби сечовиділення, занепокоєння, лизання промежини. Апетит послаблений, активність знижена. Подібні симптоми раніше не спостерігалися. Для підтвердження діагнозу було призначено аналіз сечі, біохімічний аналіз крові, ультразвукову діагностику.

Основними завданнями лікування є зняття болю, усунення уролітії та профілактика рецидивів. Після 7 днів медикаментозної терапії УЗ-обстеження показало наявність уролітів діаметром 4–5 мм у сечовому міхурі, тому пацієнту було проведено цистотомію для їх видалення.

Клінічний випадок 2: пацієнт кіт Пушок (порода «Азіатська таббі») (рис. 3). В результаті проведеної мікроскопії осаду сечі було виявлено струвіти (рис. 4).

Рис. 3. Пацієнт Пушок

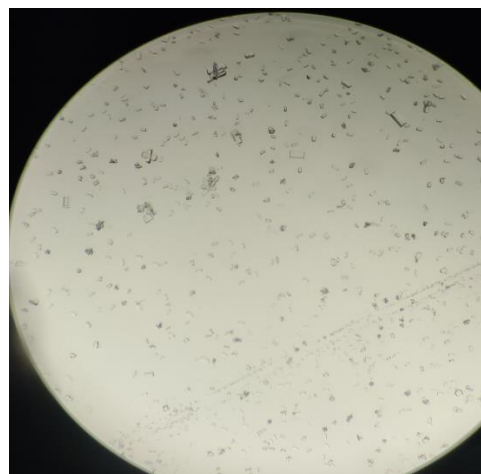

Рис. 4. Струвіти

Було призначено медикаментозну терапію та проведено оцінку її ефективності через сім днів, при якій виявлено наявність осаду в сечі. Після продовження курсу лікування ще на 7 днів при повторному огляді всі показники були у фізіологічних межах, відсутність осаду в сечі. В обох клінічних випадках для попередження рецидивів тварині призначено дієту (використання уринарного корму), аналіз сечі 1 раз на 3–6 міс., УЗД-контроль 1 раз на 6 міс.

Висновки. 1. Сечокам'яна хвороба є досить поширеним захворюванням серед котів. Так, за 2024–2025 рр. у ветеринарній клініці "АКула" (м. Чернігів)

серед хвороб сечовидільної системи найбільш часто реєструється уролітіаз (66% від усіх урологічних патологій).

2. Комплексна профілактика рецидивів має бути спрямована на дієтичний контроль, підтримку оптимального водного балансу і регулярний моніторинг стану сечової системи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Копесну, L., et al. (2021). Urolithiasis in cats: Evaluation of trends in urolith composition and risk factors (2005–2018). *Journal of Veterinary Internal Medicine*.
2. Левченко В.І., Кондрахін І.П., Влізло В.В. Внутрішні хвороби тварин. Біла Церква, 2001. Ч. 2. 544 с.
3. Кондрахін І.П. Уролітіаз у собак і котів. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2010. № 2. С. 93 – 97.
4. Поширення, діагностика сечокам'яної хвороби у собак і котів. Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин / В.Ю. Маршук, Б.Д. Кислицький, В.М. Соколюк, І.П. Лігоміна. Полтава, 2021. С. 111–112.